

KÉZIKÖNYV

a Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló

2022. évi IV. törvény

alkalmazásához

Budapest, 2026. augusztus 11.

A 2023. január 12-i 1. kiadást¹, majd a 2026. augusztus 11-i 2. kiadást² jóváhagyta:
a Zsinat Jogi Bizottsága

¹ Az 1. kiadást összeállította: dr. Szólláth Bernadett, dr. Szemán Ákos, dr. Badacsonyi Zoltán

² A 2. kiadás előtti felülvizsgálatot elvégezte: dr. Szemán Ákos

TARTALOM

ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK	5
I. fejezet A választói névjegyzék összeállítása	5
II. fejezet A választás általános szabályai	8
MÁSODIK RÉSZ EGYHÁZKÖZSÉGI VÁLASZTÁSOK	9
I. fejezet A lelkipásztor-választás szabályai	9
1. A gyülekezeti lelkipásztori állás betöltésének általános szabályai	9
2. Választás meghívás útján	10
3. Választás pályázat útján	12
II. fejezet Az egyházközség nem lelkipásztor tisztségviselőinek választása	13
1. Az egyházközségi választási bizottság, a jelölés	14
2. A választás	15
3. Az időközi választás	17
4. Az egyházmegyei, egyházkerületi elnökségek és a zsinati képviselők megválasztása a presbitérium ülésén	18
HARMADIK RÉSZ A FOKOZATOS EGYHÁZI TESTÜLETEK MEGVÁLASZTÁSA	20
I. fejezet Alapvetés	20
II. fejezet Az egyházmegyei, az egyházkerületi elnökségek és a zsinati képviselők jelölése	20
III. fejezet Egyházmegyei választás	23
1. Az egyházmegyei választási bizottság	23
2. A szavazólapok kiküldése, visszaérkezése	23
3. A szavazatszámolás	24
4. Választás az egyházmegyei közgyűlés ülésén	25
IV. fejezet Egyházkerületi választás	26
1. Egyházkerületi választási bizottság	26
2. A szavazólapok kiküldése, visszaérkezése	27
3. A szavazatszámolás	28
4. Választás az egyházkerületi közgyűlés ülésén	29
V. fejezet Időközi választás	30
VI. fejezet Választás a Zsinat ülésén	31
NEGYEDIK RÉSZ JOGORVOSLATOK	32
1. Általános szabályok	32
2. Jogorvoslatok a jelölési eljárásban	34
3. Jogorvoslat a választási eljárásban	35
ÖTÖDIK RÉSZ VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	37

ELŐSZÓ

A Magyarországi Református Egyház Zsinata 2022. november 30-án elfogadta a Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvényt.

A törvény 2023. január 1-én lépett hatályba, ettől az időponttól alkalmazandó. Hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszítette a Magyarországi Református Egyház választójogi törvénye című 1996. évi I. törvény, valamint a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2021. évi II. törvény (a továbbiakban: Lelkésztv.) ezen törvénybe átemelt része.

A törvényt hatályba lépése óta két törvény módosította:

- a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény és a Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvény módosításáról szóló 2023. évi IV. törvény, mely 2023. november 8-án lépett hatályba, valamint
- a Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvény módosításáról szóló 2024. évi V. törvény, mely 2024. november 22. napján lépett hatályba.

A kézikönyv célja, hogy a törvény és a módosítások hatálybalépését követően a jogalkalmazók különösebb nehézség nélkül eligazodjanak a törvényben és értelmezési kérdéseikre választ kapjanak.

A kézikönyvet a választási eljárásban alkalmazható iratmintákat tartalmazó iratmintatár egészíti ki.

A kézikönyvvel egyidejűleg folyamatosan közzétételre kerülnek a Magyarországi Református Egyház honlapján a jogalkalmazás során felmerülő, gyakran előforduló kérdésekre adott válaszok.

A kézikönyv szerzőinek munkája nem ér véget a hatálybalépés előtti állapot rögzítésével és a jelenleg irányadó bírói gyakorlat feldolgozásával. A helyes jogértelmezés és joggyakorlat kialakítása és figyelemmel kísérése folyamatos feladatot jelent, így a szerzők a kézikönyvet – különös tekintettel a felmerülő jogértelmezési kérdésekre – rendszeresen felülvizsgálják, szükség esetén kiegészítik.

PREAMBULUM

A 2022-ben elfogadott választási törvény a korábbival összhangban rendelkezik preambulummal, bár a szöveg nem használja ezt a megnevezést.

A preambulum alapelveket nem tartalmaz, a jogszabály megalkotási céljának magyarázatát szolgálja, normatív tartalma nincs, de a választási eljárás során az egyes törvényi rendelkezéseket e résszel összhangban kell értelmezni.

I. FEJEZET
A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA

1. §

A törvény 1. § (1) bekezdése a választás általános szabályait megelőzően, a választások alapjául szolgáló nyilvántartással, a választói névjegyzékkel kapcsolatos szabályokat rögzíti.

A választási névjegyzék az egyházközség választásra jogosult tagjainak nyilvántartása. A **választásra jogosultak** körét a törvény és az Alkotmánytörvény együttesen szabályozza.

Választásra jogosultak a nyilvántartásban (egyházközségi névjegyzékben) szereplő, az egyházközséghez tartozó teljes jogú egyháztagok. Teljes jogú református egyháztag az, akit megkereszteltek, konfirmációi fogadalmat tett, a gyülekezeti istentiszteleten és az úrvacsorai közösségben részt vesz, nagykorú, valamint egyházközségében az egyház fenntartásához egyházfenntartói járulék fizetésével hozzájárul [Alkotmánytörvény 28. § (2) bekezdése]. Akik ezen feltételnek megfelelnek, jogosultak arra, hogy a választói névjegyzékben szerepeljenek.

A névjegyzékkel kapcsolatos feladatok megosztása:

- az elnökség
 - o vezeti,
 - o záradékolja,
 - o felterjeszti az egyházmegyei elnökségéhez záradékolásra (kettős záradék),
- a presbitérium
 - o a névjegyzéket határozattal jóváhagyja,
 - o a névjegyzéket felülvizsgálja, ennek során dönt a névjegyzékbe való felvételi kérelemről,
 - o gondoskodik a megismerhetővé tételéről,
 - o elbírálja a névjegyzékkel szembeni panaszt.

A névjegyzék tartalmazza a névjegyzékbe felvett választásra jogosult következő adatait: név, lakcím; illetve ezek egyezősége esetén egyéb személyes adat. Amennyiben két vagy több teljes jogú egyháztag neve, címe azonos, akkor egyéb személyes adatot is fel kell tüntetni a névjegyzékben. Ennek az adatnak tanácsos olyannak lennie, amely már biztosan egyedi, így a születési éve, az anyja neve.

A (2) bekezdés szerint a névjegyzékbe történő felvétel a teljes jogú egyháztag kérelmére történik. A kérelem előterjeszthető írásban (közzétett iratminta alkalmazásával vagy szabad szövegezéssel), vagy ráutaló magatartással. Ráutaló magatartás például az egyházfenntartói járulék adott évre történő befizetése. Amennyiben tehát valamely egyháztag az egyházfenntartói járulékot december 31-ig befizette, a névjegyzékbe felvételi kérelmet ráutaló magatartással benyújtottnak kell tekinteni, és amennyiben a névjegyzékbe felvétel egyéb feltételei fennállnak, őt a névjegyzékbe fel kell venni, illetve továbbra is a névjegyzékben kell szerepeltetni. Amennyiben valaki a megadott határidőig az egyházfenntartói járulékot a megadott egyik formában (átutalás, készpénz stb.) sem fizette be, a névjegyzékben való nyilvántartásának feltétele megszűnt, ezért az egyháztagot a névjegyzékből törölni kell.

A kérelemről a presbitérium dönt. A törvényi feltételek megléte esetén a presbitérium névjegyzékbe felvételtől való döntése kizárólag jóváhagyó lehet.

A (3) bekezdés a névjegyzékben nyilvántartott egyháztag elhalálozása esetén folytatandó eljárást mutatja be.

Az egyházközségnek a legtöbb esetben hivatalos tudomása van arról, hogy az egyházközséghez tartozó teljes jogú egyháztag elhunyt, hiszen az elhalálozás tényét és idejét az anyakönyvbe bejegyzik, a temetési szertartást elvégzi. Ha így egyértelműen azonosítható az elhunyt személye, a névjegyzékből hivatalból törölni kell.

A névjegyzékből való törlést az elhunyt hozzátartozója is kérheti.

A hozzátartozó a házastárs és annak egyeneságbeli rokona (szülője, nagyszülője, gyermeke, unokája), testvére; az egyeneságbeli rokon (szülő, nagyszülő, gyermek, unoka) és annak házastársa; a testvér és annak házastársa; az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek; az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő (Alkotmánytörvény 14. §).

A törvény szövege alapján csak az egyértelmű tudomásszerzés és beazonosíthatóság hiányában kell okirati igazolást kérni a névjegyzékből való törléshez.

A névjegyzékből való törlést úgy kell elvégezni, hogy a törölt adatok később is megállapíthatók legyenek (a név áthúzása, mellé írva, hogy elhunyt).

A névjegyzékből törlést a presbitérium végzi el.

A (4) bekezdés rendelkezik a névjegyzék felülvizsgálatának általános szabályairól. A választói névjegyzéket a presbitériumnak évente át kell tekintenie és az év közben bekövetkezett, vagy tudomására jutott változásokat át kell a névjegyzéken vezetnie (felülvizsgálat), jóváhagynia a december 31-i állapot szerint.

Az év közbeni módosítás kötelező a (3) bekezdésben meghatározott esetekben (a névjegyzékbe felvett egyháztag elhalálozása esetén a tudomásszerzést, illetve a bejelentést követően azonnali törlés szükséges), egyéb esetekben (például adatváltozás bejelentése) nem kötelező, de célszerű és javasolt.

A választói névjegyzéket az éves kötelező felülvizsgálatot követően évente egy alkalommal és meghatározott ideig kötelező megismerhetővé tenni az egyháztagok számára. Ezt meghaladóan a névjegyzékbe betekintést a záradékolást követően, a 4. § (3) bekezdés szerint kell biztosítani. A megismerhetővé tétel a helyben szokásos módon kell történjen. A megismerésre csak az arra jogosultnak van lehetősége. Az érdeklődő egyháztag számára biztosítani kell a saját adataiba való betekintést, illetve a névjegyzékben való nyilvántartása tényének megismerhetővé tételét. Ebből az is nyilvánvalóvá válik, ha valaki nem szerepel a névjegyzékben. A névjegyzék megismerhetővé tételére nyitva álló záró határidő, a második vasárnap legkésőbb január 31-re eshet, ezért indokolt a lehető leghamarabb megtartani a presbitérium választói névjegyzéket jóváhagyó ülését.

Az (5) bekezdés egy különleges esetet is szabályoz. Újonnan létrejövő egyházközségek választói névjegyzékét az illetékes egyházmegye állítja össze. Tekintettel arra, hogy Magyarország teljes területén valamely egyházközség illetékes, így az újonnan létrejövő egyházközséghez tartozó teljes jogú egyháztagok az új egyházközség illetékességi területén valamely másik egyházközséghez tartozó teljes jogú egyháztagok lesznek. Az írásban az új egyházközség névjegyzékébe felvételt kérő vagy azt vállaló teljes jogú egyháztagok kerülnek fel az új egyházközség névjegyzékébe.

2. §

Az egyháztag a névjegyzékbe történő betekintéskor [1. § (4) bekezdés] meghatározott ideig észrevételezheti, ha az adataiban elírás (például az egyháztag nevében szereplő elírás, számelírás), egyéb adminisztratív hiba (például elhunyt egyháztag névjegyzékből való törlésének elmaradása) történt és kérheti ennek kijavítását. Az adat kijavítására csak kérelemre kerülhet sor. A kérelem teljesíthetősége érdekében meg kell jelölni a hibás és a helyes adatot.

Kétség esetén kérhető a kijavítandó adat igazolása (pl. személyi igazolvány, lakcímkártya, elhunyt hozzátartozó halotti anyakönyvi kivonata).

A kérelmet a megismerhetővé tétel záró napjától (második vasárnap) számított 8 napon belül kell előterjeszteni. A kérelem előterjeszthető írásban, szóban, ráutaló magatartással (például a helyes adatot tartalmazó okirat bemutatásával).

Az egyháztag kizárólag a saját adataiban lévő hiba kijavítását kérheti. Ez alól kivételt képez az az eset, amikor valamely egyháztag elhunyt hozzátartozójának törlését kéri a névjegyzékből. A hozzátartozó fogalmának értelmezéséhez irányadóak az 1. § (4) bekezdéshez írtak.

Az adat kijavítására az egyházközség elnöksége jogosult a kérelem benyújtását követő 3 napon belül.

A kijavításról, vagy annak elmaradásáról a kérelmezőt ugyanezen határidőn belül értesíteni kell. Az értesítés tényét kétség esetén az elnökségnek kell igazolnia, ezért javasolt, hogy a közlés személyes átadás és igazolt átvétel útján, vagy a panaszos hivatalos lakcímeire megküldött tértivevényes levél útján, vagy más hasonló igazolható módon történjen.

3. §

Az (1) bekezdés azt az esetet tárgyalja, amikor az érintett olyan hibát észlel a névjegyzékben, ami nem esik a 2. § szerinti elírás vagy egyéb adminisztrációs hiba körébe. Tipikusan ez az eset, amikor valaki nem találja magát a névjegyzékben, bár véleménye szerint esetében a feltételek teljesültek. Ekkor nem kérelmet, hanem panaszt kell benyújtani az elnökséghez vagy a presbitériumhoz a második vasárnapot követő nyolc napon belül.

Ha a panaszt az elnökségnél terjesztették elő, a presbitérium elé terjeszti, amely arról nyolc napon belül dönt. A döntést határozatba kell foglalni, amely a döntésen kívül annak indokolását is tartalmazza. Ezt a határozatot a meghozatalától számított három napon belül közölni kell a panaszossal. A közlés tényét kétség esetén a presbitériumnak kell igazolnia, ezért javasolt, hogy a közlés személyes átadás és igazolt átvétel útján, vagy a panaszos hivatalos lakcímeire megküldött tértivevényes levél útján, vagy más hasonló igazolható módon történjen.

4. §

A 2. § és a 3. § szerinti eljárások lezárultát követően, ezek hiányában pedig az ezek benyújtására nyitva álló határidő elteltét követően lezárt és presbitérium által jóváhagyott névjegyzéket az elnökség záradékolja. A záradék tartalmát a törvény kötelezően meghatározza (egyházközségi záradékolás).

Az egyházközségi záradékolást követően, de a névjegyzék megismerhetővé tételének záró napját (második vasárnap) követő 15 napon belül a záradékolt névjegyzék 2 eredeti példányát meg kell küldeni az egyházmegye elnökségének. Az egyházmegye elnöksége február utolsó napjáig záradékolja a névjegyzéket (egyházmegyei záradékolás).

Az egyházmegye elnöksége az egyházközségi és egyházmegyei kettős záradékkal ellátott névjegyzék-példányok közül 1 példányt az egyházmegye székhelyén őriz, 1 példányt pedig megküld az egyházközségnek.

A záradékolt választói névjegyzéket bármikor megtekinthetik:

- a) az egyházközség teljes jogú egyháztagjai saját adataik tekintetében, valamint
- b) a felettes egyházi testületek elnökségének tagjai és az általuk ezzel megbízott személyek.

Felettes egyházi testületnek minősül az egyházmegye, az egyházkerület és a közegyház (Magyarországi Református Egyház), vagyis betekintésre jogosultak ezen testületek elnökségei, valamint az általuk megbízottak (ilyen lehet az egyházlátogató küldöttség).

A megtekintés kizárólag a nyilvántartásban szereplő adatok megismerésére korlátozódik, azaz kijavítás, módosítás iránti kérelmet nem lehet előterjeszteni.

A megtekintés jogát jogszerűen, célszerűen és okszerűen kell gyakorolni, a betekintésre jogosultra vonatkozó speciális rendelkezések esetén azok betartásával.

5. §

A kettős záradékkal ellátott választói névjegyzék a következő évi, ugyanezen szabályok szerint összeállított névjegyzék egyházmegyei elnökségi záradékolásáig, de legfeljebb a következő év február utolsó napjáig érvényes.

Amennyiben az egyházközség elnöksége által záradékolt névjegyzéket az egyházközség elnöksége nem nyújtja be határidőben, fegyelmi vétséget követ el és kötelezettség megszegése miatt fegyelmi eljárás indítható a kötelezettségét megszegő egyházi tisztéviselő ellen.

II. FEJEZET

A VÁLASZTÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

6. §

Az (1) bekezdésben meghatározott „választandó egyházi tisztségviselők” fogalomba beleértendő a lelkipásztori tisztség is, összhangban a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló törvényben használatos fogalommeghatározással.

A (2) bekezdés értelmében az általános szabályok szerint a jelöltek megválasztásához a leadott érvényes szavazatok több mint fele szükséges (pl. 100 leadott szavazatból legalább 51). Eszerint, amennyiben a jelöltet a leadott szavazatok legfeljebb felével támogatta a testület (pl. 100 leadott szavazatból 50-nel), a jelölt nem tekinthető megválasztottnak. Ha egyik jelölt sem kapja meg a szükséges többséget, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt marad versenyben és részvételükkel kell új választást lebonyolítani. Ha az élen szavazategyenlőséggel végeztek jelöltek, az új választást közöttük kell lebonyolítani. A megismételt választás során már nem szükséges a jelenlévők több mint felének támogatása, az a jelölt nyer, aki a legtöbb szavazatot kapta, annak számától függetlenül.

Amennyiben a (2) bekezdés szerint megismételt szavazás során szavazategyenlőség alakul ki, akkor a sorshúzást kell alkalmazni. A sorshúzás általános szabályait a (4) bekezdés tartalmazza. A lebonyolítás módját és az eljárás tisztaságának feltételeit a törvény részletesen meghatározza. Az eljárás során a jelöltek nevét tartalmazó papírokat és borítékokat az elhelyezés előtt a választási bizottság ellenőrzi. Ennek keretében meg kell győződni arról, hogy a papírok egymástól formailag megkülönböztethetetlenek, és azokon azok nevei szerepelnek, akik a megismételt eljárásban részt vesznek, mint választható jelöltek. A borítékoknak is egymástól megkülönböztethetetleneknek kell lenniük és azokon semmiféle írás, jel nem szerepelhet. Fontos és garanciális jellegű szabály, hogy a választási eljárás végén a kihúzott borítékot és a benne lévő papírt, valamint a ki nem húzott borítékot lezárva meg kell őrizni a választási eljárás jogerős befejezéséig.

I. FEJEZET
A LELKIPÁSZTOR-VÁLASZTÁS SZABÁLYAI

1. A GYÜLEKEZETI LELKIPÁSZTORI ÁLLÁS BETÖLTÉSÉNEK
ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

7. §

Az (1) bekezdésben szereplő „a lelkipásztori állás megüresedése” fogalmát a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény 71. § (1) bekezdése tölti ki, amely szerint megszűnik a lelkipásztor lelkipásztori szolgálati viszonya:

- a) a lelkészi jogviszony megszűnése esetén, azzal egyidejűleg,
- b) a 70. életév betöltése hónapjának utolsó napján,
- c) a b) pont szerinti életkor betöltését megelőzően a lelkipásztor kérelmére a nyugdíjazást megállapító határozat jogerőre emelkedésének napján,
- d) a lelkipásztori szolgálatról történő lemondással a lemondás hatályával, a szolgálat ellátásával való felhagyással,
- e) határozott idő elteltével,
- f) kinevezés, kirendelés visszavonásával annak hatályával,
- g) közös megegyezéssel az abban megállapodott időpontban,
- h) a (3)–(4) bekezdés szerinti, egyházi közérdekből hozott bírósági igazgatási döntéssel.

Ezt egészíti ki a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény 33. § (2) bekezdés utolsó mondata: A gyülekezeti lelkipásztor korábbi gyülekezeti lelkipásztori állása az új gyülekezeti lelkipásztori állásának elfoglalása napján megüresedik.

A választási törvény vonatkozásában az egyházközségi *formaváltás*nak kizárólag azon esetei relevánsak, amelyek esetében a lelkipásztori állás választással és nem egyoldalú döntéssel (püspöki kinevezés, kirendelés, esperesi kirendelés) jön létre.

Az egyházközségi formaváltás ugyanis általánosságban azt jelenti, hogy valamely, az Alkotmánytörvényben meghatározott egyházközségi formából (pl. anyaegyházközségből) az egyházközség más formába (pl. társegyházközséggé) alakul át. Főszabályként formaváltás esetén az önálló gyülekezeti lelkipásztori állást választás útján kell betölteni. Kivétel ez alól a gondozó egyházközséggé alakulás, amely lelkipásztorát a püspök nevezi ki [Alkotmánytörvény 23. § (2) bekezdés], továbbá a missziói vagy gondozó egyházközségből anyaegyházközséggé alakulás [a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény 31. § (5) bekezdés], amely egyházközségben a presbitérium a formaváltás kezdeményezésével egyidejűleg dönt arról, hogy a missziói vagy gondozó egyházközség lelkipásztora a formaváltás napjától – választási eljárás lefolytatása nélkül – az anyaegyházközség gyülekezeti lelkipásztorává válik.

8. §

A választások lebonyolításához egyházkerületi lelkipásztorválasztási tanácsadó bizottságot állít fel. A bizottság eseti jelleggel működik a választások idejére. A bizottság felállításánál

figyelemmel kell lenni a bizottságra szabott törvényi határidőre. A bizottság tagjairól az egyházkerület elnöksége dönt. A bizottság elérhetőségéről időben kell tájékoztatni a területileg érintett egyházközségeket.

A bizottság véleményének kikérése a presbitériumok számára kötelező.

A (3) bekezdés alapján főszabály szerint egy jelölt esetében a szavazás nyílt.

A presbitérium (egyszerű többséggel, vagyis a jelenlévő presbitériumi tagok több mint felének támogató szavazatával) vagy a közgyűlésen jelenlévő, választásra jogosult teljes jogú egyháztagok 10%-ának kérésére titkos szavazást kell elrendelni.

2. VÁLASZTÁS MEGHÍVÁS ÚTJÁN

A presbitérium dönthet a gyülekezeti lelkipásztor-választás módjáról. A választási meghívás vagy pályázat útján történik. Ha élni kíván a meghívás lehetőségével, akkor a 9-12.§ rendelkezései szerint jár el, egyébként a 13-16. § szerinti pályázati eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az eljárási határidők a 2022. december 31-ig hatályos törvény szabályozásához képest jelentősen rövidültek.

9. §

Ha a presbitérium (társegyházközség esetén a társegyházközséghez tartozó presbitériumok együttesen) élni kíván a választás jogával, úgy a 9-12. § szerinti eljárásrendet kell követnie.

Az (1) bekezdés általánossá tette, hogy a meghívást a lelkipásztori állásra jelöltek meghallgatása és a vendégszolgálat előzi meg. Ezekkel együtt a meghívandó lelkipásztor személyéről való döntés meghozatalára a presbitériumnak a lelkipásztori állás megszervezését, vagy megüresedését követő 60 nap áll rendelkezésre. A döntéshez az összes tag legalább kétharmadának szavazata szükséges.

A határidők rövidítése az átmeneti állapotból eredő bizonytalanság kiküszöbölése miatt indokolt jogalkotó szándék volt, ezért a határidőt 60 nappal, különös méltánylást érdemlő esetben legfeljebb 180 nappal kérelemre lehet meghosszabbítani. Erről az egyházmegye elnöksége dönt. Újabb meghosszabbításnak helye nincs. Ha az egyházmegyei elnökség nem hagyta jóvá a határidő meghosszabbítását, vagy ha a meghosszabbított határidő is eredménytelenül telt el, a 12-13. § szerint kell eljárni.

A (2) bekezdés szerint, ha egyetlen jelölt sem kapta meg a presbitérium kétharmados támogatását, akkor legfeljebb két jelöltet javasolhat a lelkipásztor-választó közgyűlésnek. Ennél több jelölt még kivételesen sem javasolható. A jelölt meghívásához ebben az esetben a presbitérium összes tagjának legalább 1/3-a által az adott jelöltre leadott támogató szavazata szükséges.

A (3)–(4) bekezdés szerint az egyházmegye elnökségének felterjesztett jegyzőkönyvet az egyházmegye elnöksége megvizsgálja, amely vizsgálat kiterjed az okiratra, illetve a jegyzőkönyv tartalmára, beleértve, hogy határidőn belül történt-e a meghívás, a presbitérium a hatáskörében járt-e el, illetve határozatképes volt-e.

Az (5) bekezdés szabályozza a meghívandó lelkipásztor által benyújtandó iratokat. A b) pont szerinti választhatóságát korlátozó fegyelmi határozat az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény 71. § (1) bekezdés e) pontja és 72. § (1) bekezdés e), f), h), i) és j) pontjai szerinti határozat lehet, melyek a jogerős

önálló lelkipásztori állástól való eltiltás, választhatóságtól megfosztás, kényszernyugdíjazás, lelkipásztori szolgálat végzésétől való eltiltás, palástvesztés büntetések. Más büntetés nem számít kizáró oknak.

A (7) bekezdés szerint a vizsgálat során a lelkipásztort fel nem róható okból felmerülő hiányok pótlására hívja fel az egyházmegye elnöksége. Ennek elmaradása esetén úgy kell eljárni, mintha a lelkipásztor nem nyújtotta volna be a szükséges iratokat. A határidő jogvesztő, igazolásnak helye nincs. Önkéntes hiánypótlásnak nincs helye. A felróható hibából nem csatolt iratok pótlásának helye nincs. Az egyházmegye elnöksége a becsatolt iratok alapján dönt a meghívandó lelkipásztor választhatóságáról.

Ha az egyházmegye elnöksége azt állapította meg, hogy a lelkipásztor nem választható, a 12-13. § szerint kell eljárni.

A (9) bekezdés alapján, a folyamat gyorsítása érdekében az egyházmegyei elnökség az elektronikus nyilvántartásban ellenőrzi a benyújtandó iratokat. Ez akkor és azon iratok vonatkozásában valószínűsíthető meg, amelyeket elektronikus nyilvántartás tartalmaz. Amennyiben ezek alapján az elnökség az adott iratra vonatkozóan döntött, a beérkező papíralapú iratokról csak azt kell megállapítani, hogy azok egyeznek-e az elbírált elektronikusan irattal. Ez a bekezdés csak akkor irányadó, ha elektronikus nyilvántartás létezik.

10. §

A meghívandó lelkipásztor választhatóságának megállapítását követően kerül sor a bemutatkozó szolgálatra és a választásra.

Ezek napját az (1) bekezdés szerint az egyházmegye elnöksége tűzi ki, a presbitériummal történt egyeztetést követően.

A bemutatkozás és a választás napja nem kell, hogy azonos napra essen (ld. 11. §-hoz írtak), azonban a bemutatkozás és választás napját, vagy napjait úgy kell kiválasztani, hogy azokat határidőben (a határnapot megelőző két vasárnapon) ki lehessen hirdetni.

A kihirdetés a szószékről és helyben (az adott egyházközségnél) szokásos módon is meg kell történjen.

A bemutatkozó szolgálatot az egyházmegyei elnökség által kirendelt egyházmegyei küldöttség, ennek hiányában az egyházközség elnöksége (helyettes lelkipásztor és egyházközségi főgondnok) felügyeli.

A lelkipásztor-választásra kötelező egyházmegyei küldöttség kirendelése.

Az egyházmegyei küldöttség egy lelkipásztor és egy presbitériumi tisztségre választható egyházmegyei tanácstagból áll.

11. §

A választást a bemutatkozó szolgálatot követően, vagy az azt követő vasárnapon kell megtartani. A lelkipásztor-választó közgyűlést az egyházmegyei küldöttség egyik tagja vezeti le. Amennyiben több jelölt van és a jelöltek bemutatkozó szolgálata eltérő napon történik, az utolsó bemutatkozó szolgálatot követő vasárnapon kell megtartani a lelkipásztor-választó közgyűlést.

A 11. §-t és a 16. §-t együtt kell értelmezni, a választási eljárást a 16. §-hoz fűzött kommentárban magyarázzuk.

12. §

Ez a szakasz egy újabb lehetőséget biztosít a presbitérium részére, ha az előző meghívásos eljárás során nem sikerült betölteni a lelkipásztori állást. Ha azonban így sem sikerül az állást betölteni, akkor az egyházmegye elnöksége tesz javaslatot 30 napon belül a meghívandó lelkipásztor személyére, akire nézve a meghívásos eljárást le kell folytatni.

13. §

Az egyházmegye elnöksége pályázatot ír ki, ha az előzőekben ismertetett eljárás nem vezetett eredményre.

3. VÁLASZTÁS PÁLYÁZAT ÚTJÁN

14. §

A pályázatot az egyházmegye elnöksége a presbitérium egyetértésével kiírja és közzéteszi a közegyház honlapján (www.reformatus.hu) vagy a Reformátusok Lapjában.

15. §

A pályázók közül legalább 1-et, de legfeljebb 5-öt jelöltté minősít a presbitérium. A jelölő presbitériumi ülést az egyházmegyei küldöttség vezeti. A jelöléssel együtt a jelöltet bemutatkozó szolgálatra kell hívni, amelynek sorrendjét és időpontját az egyházmegye elnöksége határozza meg. Ez a jelöltek nevének ábécé szerinti sorrendjében történik, ahogy a szavazólapon való szereplésük is.

16. §

A bemutatkozó szolgálatra a 11. §-t rendeli alkalmazni a törvény, mely szerint a bemutatkozó szolgálatot közvetlenül követően, vagy az azt követő vasárnapon, több pályázó esetén az utolsó pályázó bemutatkozó szolgálatát követő vasárnapon kell megtartani a lelkipásztor-választó közgyűlést, amelyet az egyházmegyei küldöttség egyik tagja vezet le. A közgyűlésen az egyházmegyei küldöttség ismerteti a választásra vonatkozó szabályokat.

A lelkipásztor-választásra a presbiterválasztás egyes elemeit rendeli a törvény alkalmazni.

A választás helyét és idejét a presbitérium tűzi ki, azaz a bemutatkozó szolgálatot közvetlenül követő vagy az azt követő vasárnapot jelölheti ki. A presbitérium határozatának tartalmaznia kell a szavazás módját, azaz javasolhatja, hogy egy jelölt esetén ne nyílt, hanem titkos legyen a szavazás legyen, továbbá meg kell határoznia az esetleges részközgyűlésen történő szavazás részletes szabályait.

A választás az istentiszteletet közvetlenül követő egyházközségi közgyűlésen, személyesen történik.

Az egyházközségi közgyűlés kezdetén a küldöttség egyik tagja megállapítja a jelenlevő választásra jogosultak számát, a közgyűlés határozatképességét. Az egyházközségi közgyűlés megkezdésekor a határozatképesség megállapítása a névjegyzékből készült jelenléti ív aláírásával történhet. Az egyházközségi közgyűlés az egyházközség választói névjegyzékében szereplő, az ülésen jelen levő egyháztagok közül nyílt szavazással megválasztja a jegyzőkönyv vezetőjét és két hitelesítőt.

A közgyűlés jegyzőkönyvét a küldöttség tagjai, a jegyzőkönyvvezető és a két jegyzőkönyv-hitelesítő írja alá. A jelenléti ív és a leadott, valamint a fel nem használt szavazólapok a jegyzőkönyv elválaszthatatlan részét képező mellékletei.

A szavazás a presbitérium által kiadott és az egyházközség bélyegzőjével ellátott szavazólapon történik, amelyen a jelöltek nevét ábécé sorrendben kell feltüntetni. Ha a presbitérium felhatalmazza a küldöttséget, természetesen a küldöttség is elkészítheti a szavazólapot, de azt az egyházközség bélyegzőjével kell lepecsételni.

A szavazólap átvételét a választó közgyűlésen megjelent, választásra jogosult egyháztagok a választói névjegyzékből elkészített jelenléti ív aláírásával igazolják.

Az érintetlenül leadott szavazólapot érvénytelennek kell tekinteni. Ugyancsak érvénytelen, ha több személyre adtak le szavazatot.

Eredménytelen a választás, ha a jelölt nem kapta meg a szükséges többséget (a leadott érvényes szavazatok több mint felét).

A választást eredménytelensége esetén tizennégy napon belül meg kell ismételni.

Természetesen az általános szabályokat (6. §) is alkalmazni kell.

A jelölt megválasztásához a leadott érvényes szavazatok több mint fele szükséges. Ha a jelöltek egyike sem éri el a meghatározott többséget, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között, továbbá szavazategyenlőség esetén az egyenlő szavazatot kapott jelöltek között a választást meg kell ismételni. A megismételt választás során megválasztott az, aki a második választáson a több szavazatot kapta.

Amennyiben a megismételt szavazás során is szavazategyenlőség alakul ki, sorshúzással kell dönteni.

A választás eredményét a küldöttség tagja a közgyűlésen azonnal kihirdeti. Részközgyűlés alkalmazása esetén az eredményt az utolsó részközgyűlésen kell kihirdetni. A választás eredményét a következő vasárnapi istentiszteleten a szószékről (újra) ismertetni kell.

Az egyházközségi választási közgyűlésről készült jegyzőkönyv egy eredeti példányát a küldöttség három napon belül megküldi az egyházmegye elnöksége részére.

II. FEJEZET

AZ EGYHÁZKÖZSÉG NEM LELKIPÁSZTOR TISZTSÉGVISELŐINEK VÁLASZTÁSA

17. §

Az egyházközség nem lelkipásztor tisztségviselői közül a főgondnok, a presbiter és a pópresbiter választása az egyházközségi közgyűlés hatásköre.

A főgondnok helyettesítésére gondnokot a presbitérium választja.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy 2024. január 1-től hatályba lép a presbiterek kötelező minimális létszámára vonatkozó, az Alkotmánytörvény 50. §-ának módosítása. Eszerint 2024. január 1-től a presbiterek száma 6-nál kevesebb nem lehet. Ezt a 2023-as választások során, a presbiterek számának meghatározásakor figyelembe kell venni.

1. AZ EGYHÁZKÖZSÉGI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG, A JELÖLÉS

18. §

Az (1) bekezdés szerint az egyházközségi választási bizottság megválasztásánál figyelembe kell venni a 19. § (1) bekezdését, mely szerint az egyházközségi választási bizottság tagja jelölést nem fogadhat el. Így az, aki szeretne tisztséget vállalni, ne vállalja el a választási bizottság munkájában való részvételt.

Az egyházközség önálló jogállású (a megválasztott gyülekezeti, vagy a missziói, vagy gondozó gyülekezetbe kinevezett), vagy helyettes lelkipásztora az egyházközségi választási bizottság tagja, kivéve, ha az egyházközségi nem lelkipásztor tisztségviselők választásával egyidőben lelkipásztor-választásra is sor kerül, melyben érintett. Azaz, ha a nem lelkipásztor tisztségviselők választásával egyidőben történik lelkipásztor-választás is, ahol a helyettes lelkipásztor is jelöltként szerepel, akkor az érintett lelkipásztor nem lehet tagja a választási bizottságnak. A bizottsági tagságra az Alkotmánytörvény 14. §-át is alkalmazni kell: az egyháztag nem vehet részt tisztségviselőként, vagy az egyházkormányzati szerv rendelkezésre jogosult testületének tagjaként olyan ügy tárgyalásában, határozathozatalában vagy intézkedésben, amelyben ő – úgyis mint törvényes képviselő, vagy meghatalmazott –, vagy hozzátartozója (különösen a házastárs és annak egyeneságbeli rokona, testvére; az egyeneságbeli rokon és annak házastársa; a testvér és annak házastársa; az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek; az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő) járt vagy jár el, avagy egyéb módon érintett. Ezáltal akkor sem lehet a bizottság tagja az egyháztag, ha a hozzátartozója vállal jelöltséget.

A 18. § (3) bekezdése szerinti eskü javasolt szövege:

„Én, ... esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy örök, igaz Isten, hogy mint a ... Egyházközség Választási Bizottságának törvényesen megválasztott tagja az egyházi törvényekben tisztemre tartozó kötelességeket híven és lelkiismeretesen teljesítem.

A szolgálati titkot megőrzöm.

Isten engem úgy segítjen.”

A (4) bekezdés alapján az egyházközségi választási bizottság mandátuma a megválasztásával keletkezik és a következő választási bizottság megválasztásáig tart. Ennek értelmében az egyházközségi választási bizottság a teljes ciklus alatt jogosult a választási bizottsági feladatok ellátására, ha arra szükség lenne, minden alkalomra új bizottságot választani nem szükséges és nem is lehetséges.

19. §

Az (1) bekezdés szerint a jelölés joga az egyházközséghez tartozó teljes jogú egyháztagot illeti meg, kivéve önmaga vonatkozásában. Bár a törvény nem jelöli meg, hogy az egyháztag a

jelölést milyen formában és kihez juttatja el, javasoljuk, hogy a forma írásos legyen, címzettje pedig a választási bizottság. Írásos forma esetén az ajánló aláírása is szükséges, aki eltér az ajánlott személytől. Szóbeli ajánlás esetén a választási bizottság vagy annak tagja köteles biztosítani ezen törvényi előírás érvényesülését.

A választási bizottság a jelöltektől beszerzi írásos nyilatkozatukat a jelölés elfogadására. Aki ezen nyilatkozatot nem állítja ki, nem válhat jelöltté. A nyilatkozatokat olyan időpontban kell beszerezni, hogy a jelöltnévsor presbitérium részére történő megküldését megelőzze. Javasoljuk, hogy ezen írásos nyilatkozatokat is küldje meg a választási bizottság a választást megelőző legalább húsz nappal a presbitériumnak a jelöltnévsor mellett.

A (2) bekezdés alapján a presbitériumnak döntési lehetősége van a szavazólap összeállításában. Új jelöltet nem tehet hozzá a listához, de ahhoz, hogy a listán szereplő jelöltek valóban presbiterjelöltek legyenek, jelöltenként a presbitérium összes tagjának legalább 1/3-os támogatására van szükség. Ezt követően készül el a szavazólap, amelyet a presbitérium jóváhagy. A szavazólapon legalább a megválasztható tisztségviselőknek megfelelő számú jelöltet kell állítani.

Az Alkotmánytörvény 2024. január 1-jétől hatályba lépett módosítása alapján a presbiterek száma 6-nál kevesebb nem lehet.

2. A VÁLASZTÁS

20. §

A választás kitűzése során dönteni kell a szavazás módjáról (egyéni listás vagy kötött listás). Amennyiben részközgyűlés tartásáról rendelkezik a presbitérium, a választás kitűzésével egyidejűleg ezeknek a részletes szabályait is meg kell határoznia.

A (2) bekezdés szerinti új egyházközség megalakulásakor a választás folyamatát megelőzi a választói névjegyzék 1. § (5) bekezdés szerinti kialakítása. A választás időpontját az egyházmegye elnöksége tűzi ki, és jelöli ki a választási bizottság tagjait. A felosztatott presbitérium esetén ugyanez az eljárásrend azzal a könnyebbséggel, hogy esetükben van választói névjegyzék.

21. §

Az (1) bekezdés alapján meghatalmazásnak helye nincs.

A (2) bekezdés alapján egyházközségi közgyűlés kezdetén az egyházközségi választási bizottság elnöke megállapítja a jelenlevő választásra jogosultak számát, a közgyűlés határozatképességét. Az egyházközségi közgyűlés megkezdésekor a határozatképesség megállapítható a névjegyzékből készült jelenléti ív alapján.

22. §

A (2) bekezdés határozza meg a szavazáson alkalmazott jelenléti ív formáját. Ez a választói névjegyzékből készül. Azaz a választói névjegyzéket lefénymásolják, ha nem lenne aláírás rovata, kiegészítik aláírásrovattal. Az iratminta két aláírásrovatot tartalmaz, így a jelenlét igazolására használható az első, a szavazólap átvételének igazolására a második rovat.

23. §

A törvény kétféle lehetőséget biztosít a szavazási mód tekintetében, amelyeket a 24. § és a 25. § részletez.

24. §

A megválasztandó presbiterek létszámát az Alkotmánytörvény 50. §-a határozza meg, miszerint 2024-től a presbiterek létszáma 6 főnél kevesebb nem lehet, míg a konkrét számukat a presbitérium fogadja el és az egyházmegyei közgyűlés hagyja jóvá a választás évének június 30. napjáig. A pótpresbiterek száma nem lehet több, mint a választott presbiterek létszámának negyede.

A kötött listás szavazólapon annyi jelölt szerepel, ahány betöltendő tisztség van, ezért az összes jelölt egy szavazólapon szerepeltethető. Szavazni minden jelöltre egyszerre lehet egy körben elhelyezett egymást metsző két vonallal.

25. §

Az egyéni listás szavazás a presbiterválasztásnál lehet eltérő.

A) Ha a presbitérium egy presbiterjelölti listát fogadott el, akkor egy szavazólapon szerepelnek a jelöltek. Ha egy egyházközségben 12 presbiteri hely van, de 15 jelölt, akkor presbiter a 12 legtöbb szavazatot kapó jelölt lesz, pótpresbiterek az utánuk következők, feltéve, ha egyenként a leadott szavazatok több, mint felét elérték.

Példa:

Leadott szavazatok száma: 100

1. Antal Béla: 100
2. Bodnár Cecil: 98
3. Celldömölki Dezső: 93
4. Debreceni Emília: 86
5. Egri Ferenc: 86
6. Forgó Géza: 85
7. Görög Hedvig: 80
8. Horvát Ibolya: 75
9. Ilona János: 70
10. Jakab Kálmán: 65
11. Kovács Lajos: 64
12. László Miklós: 61
12. (sorsolás után) → 13. Molnár Nóra: 61
14. Nagy Ottó: 52
5. Orosz Péter: 49

6. Porkoláb Róbert: 40

A fenti példa alapján a 12 tagú presbitériumnak a legtöbb szavazatot kapó 11 jelölt tagja lett. Ugyan a 4–5. helyen szavazategyenlőség alakult ki, de miután a megválasztható létszámon belül történt, nem jelent fennakadást. Az utolsó, 12. helyről sorshúzással kell dönteni. Ha a sorsolás esetünkben László Miklósnak kedvez, akkor ő lesz presbiter, Molnár Nóra pedig pótpresbiter Nagy Ottóval. Rájuk igaz, hogy a leadott szavazatok (100) több, mint felét (51) megkapták. Orosz Péter és Porkoláb Róbert pótpresbiter sem lesz, mert nem kapták meg a leadott szavazatok több, mint felét.

B) Ha a presbitérium külön presbiterjelölti és külön pótpresbiterjelölti listát fogad el, akkor presbiterek azok lesznek, akik a megválasztható presbiterek számának megfelelően a legtöbb szavazatot kapták. Pótpresbiterek azok lesznek, akik a megválasztható pótpresbiterek számának megfelelően a legtöbb szavazatot kapták. Mindkét esetben feltéve, hogy egyenként a leadott szavazatok több, mint felét elérték.

26. §

A szavazólapon a szavazatot két, egymást keresztező vonallal szokás jelölni, erre hívja fel a figyelmet a szavazólapminta is. Ennek ellenére, ha a bizottság szerint az egyháztag akarata egyértelműen megállapítható más jelöléssel is (a körbe más jelzést tett: pöttyöt, satírozott, az egymást metsző két vonal nem tökéletesen a körön belül található, bekarikázta a kört, vagy a jelölt nevét, aláhúzta a jelölt nevét), a bizottság elfogadhatja a szavazatot érvényesnek.

A (2) bekezdés alapján eredményes a választás, ha a presbiterek legalább 2/3-át megválasztották, ha létszámuk legalább 6 fő. A szabályozás célja, hogy ezzel a kisegítő szabállyal az egyházközség ne kerülje ki az Alkotmánytörvény 50. §-át, miszerint a presbiterek létszáma 6 főnél kevesebb nem lehet.

A (3) bekezdés szabályozza azt az esetet, ha a választás érvénytelen. Ebben az esetben a megadott határidőn belül meg kell ismételni a választást a be nem töltött helyekre. Az új választáson kizárólag azok a jelöltek indulhatnak, akik indultak az eredménytelen választáson is.

27. §

A részközgyűlés tartására abban az esetben kerülhet sor, ha az egyházközségben több alkalommal, vagy több szolgálati helyen tartanak istentiszteletet, amelyen nem ugyanazok az egyháztagok vesznek részt. Ebben az esetben a választói közgyűlést több részletben kell megtartani. A részközgyűléseken részjegyzőkönyvek készülnek a jegyzőkönyvezési (vezető, hitelesítők) szabályoknak megfelelően. A leadott szavazatokat minden részközgyűlés során meg kell számolni. Részközgyűlés esetén a határozatképességet a jegyzőkönyvek alapján utólag kell megállapítani [Alkotmánytörvény 32. § (4) bekezdés)] és az eredményhirdetésre csak az utolsó részközgyűlésen kerülhet sor.

3. AZ IDŐKÖZI VÁLASZTÁS

28. §

Az (1) bekezdés szabályozza azt az esetet, amikor kötelező időközi választást tartani (nincs betöltve a főgondnoki megbízatás, a presbitérium tagjainak száma az összlétszám 2/3-a alá csökkent).

A (2) bekezdés a presbiterválasztás évére kivételként szabályozza, hogy nem kötelező főgondnok választása, ha az egyházközségnek van gondnoka. A főgondnok helyettesítése céljából gondok választása 2024-től kötelező, ennek ellenére előfordulhat, hogy a gondnoki megbízatás sincs betöltve.

A (2) bekezdés mutatja be azon esetet is, amikor időközi választást lehet tartani. Amennyiben a presbiterek létszáma a megválasztható létszám alá csökken, de még eléri a kétharmadot, vagy ha a pótpresbiterek száma nem éri el megválasztható létszámot (a presbiterek negyedét). Ezek az esetek azok, amikor még nem fenyeget a működésképtelenség, de olyan tendenciák jelentkeznek, amelyek indokolhatják a pótlást. Ebben az esetben időközi választás tartható, vagyis erre csak lehetőséget biztosít a törvény és nem kötelezettséget.

4. AZ EGYHÁZMEGYEI, EGYHÁZKERÜLETI ELNÖKSÉGEK ÉS A ZSINATI KÉPVISELŐK MEGVÁLASZTÁSA A PRESBITÉRIUM ÜLÉSÉN

29. §

Az (1) bekezdéssel kapcsolatban arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a több szavazattal rendelkező egyházközség szavazata nem megosztható, így amennyiben több szavazati számértékkel rendelkezik, minden szavazatát arra a jelöltre kell leadni, akit a presbitérium több mint fele támogatott.

A (2) bekezdés szerint a presbitérium szavazatának kialakításához használt szavazólap a választási bizottság által kiküldött szavazólap – lehetőség szerint fekete-fehér – fénymásolata a presbitérium tagjai számának megfelelően, melyen a presbitérium tagjai szavaznak. Ennek összesítése után állapítható meg, hogy a presbitérium mely jelöltet támogatja. A presbitérium arra a jelöltre adja a szavazatát a választási bizottság által kiküldött, eredeti szavazólapon, akit a presbitérium tagjainak több, mint fele támogatott.

A (3) bekezdés alapján a választási bizottság által kiküldött szavazólapot a presbitériumi ülésen kell kitölteni, azt a belső borítékba tenni, a belső borítékot lezárni és a lezárt belső borítékot a szavazólapnak megfelelő külső borítékba helyezni. A presbitérium ülésén a külső borítékot az egyházközség elnökségi tagjai aláírják, valamint ellátják az egyházközség bélyegzőlenyomatával. Ha a külső boríték nincs aláírva és lepecsételve, azt a 41. § (5) bekezdés e) pontja és az 50. § (5) bekezdés e) pontja is érvénytelenségi okként jelöli.

Az (5) bekezdés felhatalmazza az egyházmegyei közgyűlést, hogy a (4) bekezdésben meghatározott módok (személyes és postai úton történő leadás) közül csak az egyiket alkalmazza, és a másikat kizárja, így biztosítva a területi sajátosságoknak megfelelő leghatékonyabb eljárást. A közgyűlés ezen döntését praktikusán a jelölő ülésén érdemes meghoznia. Közgyűlési döntés hiányában mindkét szavazási módon leadható a szavazat.

A (4), (6) bekezdés megfogalmazása szerint az egyházkerületi urnát az egyházkerület székhelyén (püspöki hivatalban), az egyházmegyei urnát az egyházmegyei választási bizottság székhelyén kell őrizni, amely eltérhet az esperesi hivaltaltól. Ez abban az esetben lehet indokolt, ha az esperesi hivatalnak nincs munkatársa és az esperesi hivatal az esperes parókiáján van, aki egyben jelölt is. Erről az egyházmegyei választási bizottság dönt.

A (7) bekezdés szerint annak az egyháztagnak, aki a választási bizottság székhelyére személyesen vitte be a szavazólapot és dobta az urnába, a választási bizottság vagy megbízottja elismervényt állít ki, mely részére igazolja a szavazat leadását, ahogy a tértivevény visszaérkezése igazolja a postán beküldött szavazat leadását.

30. §

Az itt meghatározott eljárásrend szerint a szavazatok ismételt beadásakor az egyházközség elnöksége a szavazólapot a jegyzőkönyv alapján töltik ki, vagyis nincs arra lehetőség, hogy az eredeti szavazástól eltérően voksoljon.

HARMADIK RÉSZ A FOKOZATOS EGYHÁZI TESTÜLETEK MEGVÁLASZTÁSA

I. FEJEZET ALAPVETÉS

31. §

Ezen szakasz tartalmát a felelős egyházi részvétel indokolja. Amennyiben a választáson az egyházközség részvételét az egyházközség elnökségi tagjai nem szervezik meg, azért fegyelmi felelősségre vonhatók.

II. FEJEZET AZ EGYHÁZMEGYEI, AZ EGYHÁZKERÜLETI ELNÖKSÉGEK ÉS A ZSINATI KÉPVISELŐK JELÖLÉSE

32. §

A választást megelőző jelölési eljárásban az egyházmegyei közgyűlés az esperesi és egyházmegyei főgondnoki; a püspöki és egyházkerületi főgondnoki; valamint az egyházmegye presbitériumai által választandó zsinati képviselői és pótképviselői megbízatásokra állít jelöltet.

33. §

A püspökké és egyházkerületi főgondnokká választás feltételeit rögzíti a szabály.

34. §

Az esperessé és egyházmegyei főgondnokká választás feltételeit rögzíti a szabály.

35. §

A 35. § szabályozza az egyházmegyei, egyházkerületi lelkeszi és presbiteri tisztségviselők választásának egyes feltételeit.

36. §

A (2) és (5) bekezdésben az egyházmegyei közgyűlés két tagjának jelölése történhet úgy, hogy két tag írásban tesz javaslatot valamely tisztség betöltésére, vagy ha szóban egy tag javasol valakit, ahhoz legalább egy másik tag felszólalásában, vagy erre vonatkozó kérdés esetén kézfelnýtáással csatlakozik.

A (4) bekezdés szerint jelöltek azok lesznek, akik a jelen levők szavazatainak legalább 10%-át elérték. Ez azt jelenti, hogy az esperesi, egyházmegyei főgondnoki, az egyházmegye

presbitériumai által megválasztandó zsinati képviselői és pótképviselői tisztségre a jelöltek azok, akik a jelen levők szavazatainak legalább 10%-át elérték. A püspöki és egyházkerületi főgondnoki tisztségre azok lesznek az egyházmegye jelöltjei, akik a jelen levők szavazatainak legalább 10%-át elérték. A 37. § (3) bekezdés alapján nem biztos, hogy az egyházmegye jelöltjei, egyházkerületi jelölteké is válnak, hiszen egyházkerületi szinten is el kell érniük a szavazatok 10%-át.

A (6) bekezdés arra utal, hogy ha valakinek választott zsinati, egyházkerületi, egyházmegyei képviselői, tanácsági megbízatása azért szűnik meg, mert hivatalból, más tisztsége jogán lesz tagja a testületnek, azt nem lemondásnak kell tekinteni. Ebben az esetben a korábbi megbízatása a törvény erejénél fogva szűnik meg.

A (8) bekezdés alapján a választási bizottság tagja nem fogadhat el jelölést püspöki, egyházkerületi főgondnoki, esperesi, egyházmegyei főgondnoki, zsinati képviselői és pótképviselői megbízatásokra. Más tisztségre vállalhat jelölést, de annak szavazatszámlálásában nem vehet részt. Erre már a választási bizottság megválasztásakor figyelemmel kell lenni.

A (9) bekezdés alapján a jelöltnek elfogadó nyilatkozatot szükséges tenni. Ez történhet szóban az ülésen, melyet jegyzőkönyvbe vesznek, vagy írásban, ha a jelölt a jelölés során, illetve azt követően az ülés bezárásáig nincs jelen az ülésen. Ha valaki a jelölést nem vállalja, róla már szavazni sem kell az egyházmegyei közgyűlés ülésén. Ha nincs jelen, szavazni kell róla, de a jelölése akkor válik érvényessé, ha az egyházmegye elnöksége felhívására a jelölt 3 napon belül írásban nyilatkozik. Nincs kizárva, hogy a nyilatkozatot még az ülés idején tegye meg a távol levő, ha az egyházmegye elnöksége a jelöltet infokommunikációs úton megkeresi, a jelölt pedig írásban (e-mailben) azonnal nyilatkozik. A jelölést elfogadónak nyilatkoznia kell arról is, hogy megfelel az adott tisztség vonatkozásában a törvényi feltételeknek és vele szemben kizáró ok nem áll fenn. A törvényi feltételeket a 33-35. §-ok határozzák meg. A kizáró okot az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény 71. § (1) bekezdés e) pontja és 72. § (1) bekezdés f), h) i) és j) pontjai határozzák meg, melyek a jogerős választhatóságtól megfosztás, kényszernyugdíjazás, lelkipásztori szolgálat végzésétől való eltiltás, palástvesztés büntetések. Más büntetés, vagy a jelölttel szemben folyamatban levő egyházi bírósági eljárás nem számít kizáró oknak.

37. §

A (2) bekezdés szerint az a jelölt szerepelhet a szavazólapon, aki a három legtöbb jelölést kapta, feltéve, hogy a jelölések száma eléri a közgyűlés ülésén szavazó tagok számának 10%-át. Szavazategyenlőség esetén a 6. § alapján a jelölési eljárást a 3. helyen egyenlő jelölést szerző jelöltek között meg kell ismételni. Ha továbbra is szavazategyenlőség alakul ki, sorshúzással kell dönteni.

A (3) bekezdés szerint az egyházmegyei közgyűlések jelölését összesíti az egyházkerületi választási bizottság és az összes jelöltállításra leadott jelölő szavazat közül a három legtöbb jelölést kapó jelöltet szerepelteti a szavazólapon, feltéve, hogy a jelölések száma eléri az egyházmegyei közgyűlések ülésén együttesen szavazó tagok számának 10%-át.

Példa:

A egyházmegye:

X jelölt: 46 jelölés (54,1%)

Y jelölt: 29 jelölés (34,1%)
W jelölt: 10 jelölés (11,8%)
Összes jelölő szavazat: 85

B egyházmegye:

X jelölt: 43 jelölés (60,6%)
Y jelölt: 23 jelölés (32,4%)
W jelölt: 5 jelölés (7%)
Összes jelölő szavazat: 71

C egyházmegye:

X jelölt: 40 jelölés (72,7%)
Y jelölt: 10 jelölés (18,2%)
W jelölt: 5 jelölés (9,1%)
Összes jelölő szavazat: 55

D egyházmegye:

X jelölt: 8 jelölés (9,8%)
Y jelölt: 65 jelölés (79,3%)
W jelölt: 9 jelölés (10,9%)
Összes jelölő szavazat: 82

A egyházmegye 3 jelöltet, B egyházmegye 2 jelöltet (W nem érte el egyházmegyei szinten a 10%-ot), C egyházmegye 2 jelöltet (W nem érte el egyházmegyei szinten a 10%-ot), D egyházmegye 2 jelöltet (X nem érte el egyházmegyei szinten a 10%-ot) állított.

Az előzőek figyelembe vételével az összes leadott jelölő szavazat: 275

Összes jelölés X jelöltre: 129 (46,9%)

Összes jelölés Y jelöltre: 128 (46,5%)

Összes jelölés W jelöltre: 19 (6,9%)

Az összesítés alapján az egyházkerületben a szavazólapra X és Y jelölt kerül fel, mert, bár 3 jelölt van, de a 3. jelölt, W, nem érte el az összesített jelölésszámok 10%-át.

Az (5) bekezdés szerint, akit az egyházkerület és az egyházmegye elnökségi tagjának is jelölnek (püspöknek és esperesnek, vagy egyházkerületi főgondnoknak és egyházmegyei főgondnoknak), annak döntenie kell, hogy melyik jelölést fogadja el.

III. FEJEZET

EGYHÁZMEGYEI VÁLASZTÁS

1. AZ EGYHÁZMEGYEI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

38. §

Az (1) bekezdés szerint az egyházmegyei választási bizottságot a jelölési eljárás megkezdéséig meg kell választani, így a jelölő egyházmegyei közgyűlés ülésén is meg lehet választani, de még a jelölések előtt.

A (2) bekezdés alapján az egyházközségi választási bizottsághoz hasonlóan az egyházmegyei választási bizottság mandátumát is a következő választási bizottság megválasztásáig határozza meg.

A (3) bekezdés alapján abban az esetben, ha az egyházmegyei választási bizottság tagjainak száma 4 alá csökkenne, akkor új bizottsági tagot kell választania az egyházmegyei közgyűlésnek. Ha a közgyűlés összehívására nincs elegendő idő, akkor az egyházmegyei választási bizottság feladatait az egyházkerület elnöksége által kijelölt másik egyházmegyei választási bizottsága látja el.

Az (5) bekezdés kimondja, amire a 36. § (8) bekezdése is utalt. Az egyházmegyei választási bizottság tagja püspöki, egyházkerületi főgondnoki, esperesi, egyházmegyei főgondoki, zsinati képviselői és pótképviselői megbízatásokra jelölést nem vállalhat. Így az, aki tisztséget szeretne vállalni, választási bizottság tagja nem lehet. Emellett figyelni kell arra is, hogy lehetőleg a jogorvoslati ügyben eljáró bíróság tagjai közül se vállaljon mindenki választási bizottsági tagságot.

A (7) bekezdés alapján az egyházmegyei választási bizottság megválasztásakor az egyházmegyei közgyűlés dönthet úgy, hogy a bizottság elnökét is megválasztja, de úgy is, hogy a tagokat választja meg. Ebben az esetben a bizottsági tagjai maguk közül választják meg a bizottság elnökét.

A (8) bekezdés szerinti eskü javasolt szövege:

„Én, ... esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy örök, igaz Isten, hogy mint a ... Egyházmegye választási bizottságának törvényesen megválasztott tagja az egyházi törvényekben tisztemre tartozó kötelességeket híven és lelkiismeretesen teljesítem.

A szolgálati titkot megőrzöm.

Isten engem úgy segítjen.”

39. §

...

2. A SZAVAZÓLAPOK KIKÜLDÉSE, VISSZAÉRKEZÉSE

40. §

Az (1) bekezdés alapján az egyházmegyei választási bizottság kísérőlevelében tájékoztatja az egyházközséget döntéséről, melyben a szavazási levélsomag egyházközségeknek való kiküldése napjától számított 21. napban meghatározza a szavazatok beérkezésének határidejét. Például, ha október 30-án küldte ki a bizottság a szavazási levélsomagot, a beérkezés határideje november 20. A beérkezés alatt a személyes leadást és a postára adást értjük. Ezeket személyes leadás esetén az elismervény, postára adás esetén a tértivevény igazolja.

A (2) bekezdés szerinti szavazási levélsomag tartalmazza a szavazási számértéknek megfelelő, tisztségenként lehetőleg eltérő színű lapra nyomtatott, iratmintatár szerinti szavazólapokat, borítékokat és egy tájékoztatót. Az egységesség érdekében ajánlott, hogy a választási bizottság a postára adásra szolgáló borítékon (külső boríték) a feladót és a címzettet előre nyomtassa rá, vagy címkézzé fel, így elkerülhető a 41. § (5) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenségi ok is (a külső boríték nem tartalmazza a feladó egyházközség nevét és címét).

A (3) bekezdés alapján az egyházmegyei választási bizottság a székhelyén urnát helyez el, melybe az iratmintatár szerinti ellenőrző lapot dob. Az ellenőrző lap tanúsítja, hogy az urnát üresen zárták le és kik voltak jelen.

A (4) bekezdésben meghatározott módon szavazatot behozó személy részére átvételi elismervényt kell kiállítani.

3. A SZAVAZATSZÁMLÁLÁS

41. §

Az (1) bekezdésben használt „legalább három nap” kifejezés alapján az urna három vagy több nap eltelte után bontható fel. Ennek célja, hogy a határidő utolsó napján postára adott szavazatok megérkezzenek.

A (2) bekezdés szerint a szavazatot leadó egyházközségek listáját meg kell állapítani a külső borítékokon szereplő feladók alapján. Ennek egyeznie kell a 40. § (5) bekezdése szerinti nyilvántartással.

A (3) bekezdés alapján az összesítést követően a külső borítékok felbontása következik. A külső borítékokat félre kell tenni. Ezt követően a belső borítékokat a bizottság újra az urnába helyezi. Közben figyelemmel kell lenni az (5) bekezdés szerinti érvénytelenségi okokra is.

Ezért már félre kell tenni az érvénytelenek közé azt a külső borítékot,

- amelyik nincs lezárva,
- amelyikből hiányzik a belső boríték, még akkor is, ha a szavazólapot a külső borítékban el is küldték,
- amelyikben több belső boríték van, mint az egyházközség szavazati számértéke,
- amelyik nem tartalmazza a feladó egyházközség nevét és címét, vagy nem tartalmazza az egyházközség elnökségi tagjainak aláírását, valamint az egyházközség bélyegzőlenyomatát.

A (4) bekezdés alapján ezt követően kerül sor az urnából az érvényes belső borítékok kiemelésére és felbontására.

Közben figyelemmel kell lenni az (5) bekezdés szerinti érvénytelenségi okokra is.

Ezért már félre kell tenni az érvénytelenek közé azt a szavazólapot, amely nincs ellátva a választási bizottság elnökének és a szavazólapok aláírására meghatalmazott tagjának eredeti aláírásával, valamint az egyházmegye eredeti bélyegzőlenyomatával.

Az érvényes szavazólapok megszámlálásakor is figyelemmel kell lenni a (6) bekezdés szerinti érvénytelenségi okokra, mert érvénytelen a szavazólap – ha ugyanazon a szavazólapon több tisztségre is lehetett szavazni – azon része, amely

- a megválasztható tisztségviselők számánál több szavazatot tartalmaz,
- nem tartalmaz érvényes szavazatot.

Ha a szavazólapon csak egy tisztségre lehetett szavazni, akkor az egész szavazólap érvénytelen (ekkor a szavazólapot az érvénytelenek közé kell tenni), ha több tisztségre is lehetett rajta szavazni (például esperesre és egyházmegyei főgondnokra, vagy zsinati képviselőre és pótképviselőre), akkor csak azon tisztség esetén érvénytelen a szavazólap, amely esetén a megválasztható tisztségviselők számánál több szavazatot tartalmaz, vagy nem tartalmaz érvényes szavazatot. Ha a szavazólap más tisztségre vonatkozó része annyi érvényes szavazatot tartalmaz, ahány tisztségviselő megválasztható, azon része érvényes.

Az (5) bekezdés felsorolja az érvénytelenség okait, amelyek elsősorban formai jellegűek. Felhívjuk a figyelmet ezen elemek elhelyezésére annak érdekében, hogy a szavazat érvényes legyen. Érdemes ezeket külön és tételesen is ellenőrizni a szavazat leadása előtt.

A (7) bekezdés alapján a szavazólapokat minden esetben legalább kétszer meg kell számolni. Ha a két számlálás eltérő eredményre vezet, addig kell folytatni a számlálást, amíg két számlálás eredménye megegyezik. (Nem szükséges, hogy két, egymást követő számlálás eredménye egyezzen. Elég, ha egy számlálás eredménye valamely korábbi számlálás eredményével egyezik.)

42. §

A jegyzőkönyvminta az iratmintatárban elérhető.

4. VÁLASZTÁS AZ EGYHÁZMEGYEI KÖZGYŰLÉS ÜLÉSÉN

43. §

Az (1) bekezdés szerint az egyházmegyei közgyűlés alakuló ülésére szóló meghívót december 31-ig ki kell küldeni, azaz azt a december 31-ig hivatalban levő egyházmegyei elnökség hívja össze. Ebben az esetben, ha a december 31-én és következő év január 1-én hivatalban levő elnökség tagjainak személye eltér, javasolt, hogy a leköszönő elnökség egyeztessen a megválasztott elnökséggel. Miután az egyházmegyei közgyűlés alakuló ülését január 15-ig meg kell tartani, ezért – ugyan erről nem rendelkezik a törvény –, de ha a leköszönő elnökség nem hívná össze az egyházmegyei közgyűlés alakuló ülését, akkor a hivatalba lépő elnökség hívja össze, melyet január 15-ig meg kell tartani.

A (2) bekezdés alapján az egyházmegyei közgyűlés az alakuló ülésén az esperesre, az egyházmegyei főgondnokra, a zsinati képviselőre és pótképviselőre vonatkozó választás jogerős eredményét ki kell hirdetni. A megválasztott esperest és egyházmegyei főgondnokot az Alkotmánytörvény 80. § (2) bekezdése és 82. § (2) bekezdése szerint az egyházmegyei közgyűlés iktatja be az istentiszteleti rendtartásban megállapított ünnepélyességgel. Az ünnepélyes beiktatás időpontja eltérhet az alakuló ülés időpontjától.

44. §

A szakasz az egyházmegyei lelkési és presbiteri főjegyzők választhatósági feltételeit tartalmazza.

45. §

A 45. § további egyházmegyei tisztségviselők megválasztásának módjáról rendelkezik.

46. §

Az (1) bekezdés szerint az Alkotmánytörvény szerinti intézményi képviselőket az elnökség javaslatára választja a közgyűlés és megválasztásukat követően a közgyűlés tagjai lesznek.

Ezek egyházmegyei közgyűlés esetén a következők:

- a területén székhellyel rendelkező, református egyházi fenntartású
 - felsőoktatási intézmény egy oktató képviselője,
 - középfokú iskolák és szakképzők egy képviselője,
 - általános iskolák és óvodák egy pedagógus képviselője,
- a területén működő, református egyházi fenntartású
 - egészségügyi és diakóniai intézmények egy képviselője,
 - tudományos gyűjtemények egy képviselője.

A (2) bekezdés alapján intézményi képviselő csak református egyháztag lehet.

IV. FEJEZET EGYHÁZKERÜLETI VÁLASZTÁS

1. EGYHÁZKERÜLETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

47. §

A (2) bekezdés alapján az egyházközségi és az egyházmegyei választási bizottsághoz hasonlóan az egyházkerületi választási bizottság mandátumát is a következő választási bizottság megválasztásáig határozza meg.

A (3) bekezdés alapján abban az esetben, ha az egyházkerületi választási bizottság tagjainak száma 4 alá csökkenne, akkor új bizottsági tagot kell választania az egyházkerületi közgyűlésnek. Ha a közgyűlés összehívására nincs elegendő idő, akkor az egyházkerületi választási bizottság feladatait a Zsinat Elnöksége által kijelölt másik egyházkerület választási bizottsága látja el.

Az (5) bekezdés kimondja, amire a 36. § (8) bekezdése is utalt. Az egyházmegyei választási bizottság tagja püspöki, egyházkerületi főgondnoki, esperesi, egyházmegyei főgondnoki jelölést nem vállalhat. Így az, aki tisztséget szeretne vállalni, választási bizottság tagja nem lehet.

Emellett figyelni kell arra is, hogy lehetőleg a jogorvoslati ügyben eljáró bíróság tagjai közül se vállaljon mindenki választási bizottsági tagságot.

A (7) bekezdés alapján az egyházkerületi választási bizottság megválasztásakor az egyházkerületi közgyűlés dönthet úgy, hogy a bizottság elnökét is megválasztja, de úgy is, hogy a tagokat választja meg. Ebben az esetben a bizottság tagjai maguk közül választják meg a bizottság elnökét.

A (8) bekezdés szerinti eskü javasolt szövege:

„Én, ... esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy örök, igaz Isten, hogy mint a ... Egyházkerület Választási Bizottságának törvényesen megválasztott tagja az egyházi törvényekben tisztemre tartozó köteleességeket híven és lelkiismeretesen teljesítem.

A szolgálati titkot megőrzöm.

Isten engem úgy segítjen.”

48. §

...

2. A SZAVAZÓLAPOK KIKÜLDÉSE, VISSZAÉRKEZÉSE

49. §

Az (1) bekezdés alapján az egyházkerületi választási bizottság kísérőlevelében tájékoztatja az egyházközséget döntéséről, melyben a szavazási levélcsomag egyházközségeknek való kiküldése napjától számított 21. napban meghatározza a szavazatok beérkezésének határidejét. Például, ha október 30-án küldte ki a bizottság a szavazási levélcsomagot, a beérkezés határideje november 20. A beérkezés alatt a személyes leadást és a postára adást értjük. Ezeket személyes leadás esetén az elismervény, postára adás esetén a tértivevény igazolja.

A (2) bekezdés szerinti szavazási levélcsomag tartalmazza a szavazási számértéknek megfelelő, tisztségenként lehetőleg eltérő színű lapra nyomtatott, iratmintatár szerinti szavazólapokat, borítékokat és egy tájékoztatót. Az egységesség érdekében ajánlott, hogy a választási bizottság a postáraadásra szolgáló borítékon (külső boríték) a feladót és a címzettet előre nyomtassa rá, vagy címkézzé fel, így elkerülhető az 50. § (5) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenségi ok is (a külső boríték nem tartalmazza a feladó egyházközség nevét és címét).

A (3) bekezdés alapján az egyházkerületi választási bizottság az egyházkerület székhelyén urnát helyez el, melybe az iratmintatár szerinti ellenőrző lapot dob. Az ellenőrző lap tanúsítja, hogy az urnát üresen zárták le és kik voltak jelen.

A (4) bekezdésben meghatározott módon szavazatot behozó személy részére átvételi elismervényt kell kiállítani.

3. A SZAVAZATSZÁMLÁLÁS

50. §

Az (1) bekezdésben használt „legalább három nap” kifejezés alapján az urna három vagy több nap eltelte után bontható fel. Ennek célja, hogy a határidő utolsó napján postára adott szavazatok megérkezzenek.

A (2) bekezdés szerint a szavazatot leadó egyházközségek listáját meg kell állapítani a külső borítékokon szereplő feladók alapján. Ennek egyeznie kell a 40. § (5) bekezdése szerinti nyilvántartással.

A (3) bekezdés alapján az összesítést követően a külső borítékok felbontása következik. A külső borítékokat félre kell tenni. Ezt követően a belső borítékokat a bizottság újra az urnába helyezi. Közben figyelemmel kell lenni az (5) bekezdés szerinti érvénytelenségi okokra is.

Ezért már félre kell tenni az érvénytelenek közé azt a külső borítékot,

- amelyik nincs lezárva,
- amelyikből hiányzik a belső boríték, még akkor is, ha a szavazólapot a külső borítékban el is küldték,
- amelyikben több belső boríték van, mint az egyházközség szavazati számértéke,
- amelyik nem tartalmazza a feladó egyházközség nevét és címét, vagy nem tartalmazza az egyházközség elnökségi tagjainak aláírását, valamint az egyházközség bélyegzőlenyomatát.

A (4) bekezdés alapján ezt követően kerül sor az urnából az érvényes belső borítékok kiemelésére és felbontására.

Közben figyelemmel kell lenni az (5) bekezdés szerinti érvénytelenségi okokra is.

Ezért már félre kell tenni az érvénytelenek közé azt a szavazólapot, amely nincs ellátva a választási bizottság elnökének és a szavazólapok aláírására meghatalmazott tagjának eredeti aláírásával, valamint az egyházkerület eredeti bélyegzőlenyomatával.

Az érvényes szavazólapok megszámlálásakor is figyelemmel kell lenni a (6) bekezdés szerinti érvénytelenségi okokra, mert érvénytelen a szavazólap – ha ugyanazon a szavazólapon több tisztségre is lehetett szavazni – azon része, amely

- a megválasztható tisztségviselők számánál több szavazatot tartalmaz,
- nem tartalmaz érvényes szavazatot.

Ha a szavazólapon csak egy tisztségre lehetett szavazni, akkor az egész szavazólap érvénytelen (ekkor a szavazólapot az érvénytelenek közé kell tenni), ha mindkét tisztségre is lehetett rajta szavazni (azaz püspökre és egyházkerületi főgondnokra), akkor csak azon tisztség esetén érvénytelen a szavazólap, amely esetén egynél több szavazatot tartalmaz, vagy nem tartalmaz érvényes szavazatot. Ha a szavazólap más tisztségre vonatkozó része egy érvényes szavazatot tartalmaz, azon része érvényes.

Az (5) bekezdés felsorolja az érvénytelenség okait, amelyek elsősorban formai jellegűek. Felhívjuk a figyelmet ezen elemek elhelyezésére annak érdekében, hogy a szavazat érvényes legyen. Érdemes ezeket külön és tételesen is ellenőrizni a szavazat leadása előtt.

A (7) bekezdés alapján a szavazólapokat minden esetben legalább kétszer meg kell számolni. Ha a két számlálás eltérő eredményre vezet, addig kell folytatni a számlálást, amíg két számlálás eredménye megegyezik. (Nem szükséges, hogy két, egymást követő számlálás eredménye

egyezzék. Elég, ha egy számlálás eredménye valamely korábbi számlálás eredményével egyezik.)

51. §

A jegyzőkönyv az iratmintatárban elérhető.

4. VÁLASZTÁS AZ EGYHÁZKERÜLETI KÖZGYŰLÉS ÜLÉSÉN

52. §

Az (1) bekezdés szerint az egyházkerületi közgyűlés alakuló ülésére a meghívót január 16-ig ki kell küldeni, azaz azt a január 1-én hivatalba lépett egyházkerületi elnökség hívja össze. Miután az egyházmegyei közgyűlések alakuló üléseit január 15-ig meg kell tartani és azon megválasztani az egyházkerületi közgyűlési képviselőket és tanácstagokat.

A (2) bekezdés alapján az egyházkerületi közgyűlés az alakuló ülésén a püspökre és az egyházkerületi főgondnokra vonatkozó választás jogerős eredményének kihirdetésével a megválasztott tisztségviselőket beiktatja. A beiktatásnak két része van, az egyházjog szerinti formális része az eredmény kihirdetése az alakuló ülésen, melyhez társul az Alkotmánytörvény 104. § (2) bekezdése és 106. § (2) bekezdése, mely szerint a megválasztott püspököt és egyházkerületi főgondnokot az egyházkerületi közgyűlés iktatja be az istentiszteleti rendtartásban megállapított ünnepélyességgel. Az ünnepélyes beiktatás időpontja eltérhet az alakuló ülés időpontjától.

53. §

A szakasz az egyházkerületi lelkeszi és presbiteri főjegyzők választhatósági feltételeit tartalmazza.

54. §

Az 54. § további egyházkerületi tisztségviselők megválasztásának módjáról rendelkezik.

55. §

Az (1) bekezdés szerint az Alkotmánytörvény szerinti intézményi képviselőket az elnökség javaslatára választja a közgyűlés és megválasztásukat követően a közgyűlés tagjai lesznek.

Ezek egyházkerületi közgyűlés esetén a következők:

- egyházmegyenként (azaz minden egyházmegyből külön) a területén működő, református egyházi fenntartású
 - középiskolák és szakképzők egy képviselője,
 - általános iskolák és óvodák egy pedagógus képviselője,
- a területén működő, református egyházi fenntartású felsőoktatási intézmény egy oktató képviselője,

- a területén működő református egyházi
 - tudományos gyűjtemények egy képviselője,
 - egészségügyi és diakóniai intézmények egy képviselője.

Ezek egyházkerületi tanács esetén a következők:

- a területén működő, református egyházi fenntartású
 - felsőoktatási intézmény egy oktató képviselője,
 - köznevelési és szakképző intézmények egy képviselője,
 - egészségügyi és diakóniai intézmények egy képviselője
 - tudományos gyűjtemények egy képviselője.

A (2) bekezdés alapján intézményi képviselő csak református egyháztag lehet.

V. FEJEZET IDŐKÖZI VÁLASZTÁS

56. §

Az (1) bekezdés az egyházmegyei, egyházkerületi tisztségviselők időközi választásáról szól. A jelölő egyházmegyei közgyűlés, ha az egyházmegye elnöksége akadályoztatott, azaz nincsenek betöltve

- az esperesi és az egyházmegyei lelkeszi főjegyzői és az egyházmegyei lelkeszi jegyzői tisztségek, vagy nem látják el feladatukat betegség, vagy más okból,
- az egyházmegyei főgondnoki és az egyházmegyei presbiteri főjegyzői és az egyházmegyei presbiteri jegyzői tisztségek, vagy nem látják el feladatukat betegség, vagy más okból,

akkor az egyházmegyei közgyűlés ülésének összehívásáról és vezetéséről az egyházkerület elnöksége gondoskodik.

Miután az általános szabályok a jelölő egyházmegyei közgyűlés összehívásának határidejét szeptember 30. napjában, a szavazási levélcsomagok kiküldési határidejét október 30. napjában határozzák meg, időközi választás pedig lehet az év más részén is, ezért az egyházmegyei választási bizottság a jelölő egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének kézhezvételét követő 15 napon belül küldi el a szavazási levélcsomagot az egyházmegye összes presbitériumának.

Miután az általános szabályok az egyházmegyei közgyűlés összehívásának határidejét december 31. napjában, az egyházkerületi közgyűlés összehívásának határidejét január 16. napjában határozzák meg, időközi választás pedig lehet az év más részén is, ezért az egyházmegyei, egyházkerületi közgyűlés ülését a választás jogerőssé válását követő 30 napon belül meg kell tartani az Alkotmánytörvény 79. § (1) bekezdése és 102. § (3) bekezdése alapján a megválasztott tisztségviselő eskütételére.

A (2) bekezdése alapján amennyiben ez a törvény az alakuló [29. § (2), 43. § (1)–(2), 44. § (1), 45. § (1)–(2), 52. § (1), 53. § (1), 54. § (1)–(2)], az első [57. § (2)–(3)], vagy a második ülésre [58. § (1)] határoz meg választásra vonatkozó cselekményt, az alatt időközi választás esetén a soron következő ülést kell érteni.

Csak a presbitériumok által megválasztott képviselők számára kötelező megbízólevél kiállítása, melyet az egyházmegyei közgyűlés alakuló ülésén kihirdetett választási eredmény alapján az egyházkerület elnöksége állít ki. A püspök, az egyházkerületi főgondnok, az egyházkerületi főjegyzők, valamint a köznevelési, szakképző és felsőoktatási intézmények egyházkerületi közgyűlés által választott zsinati képviselőjének megbízatását az egyházkerületi közgyűlés alakuló ülésének jegyzőkönyvi kivonata igazolja.

VI. FEJEZET VÁLASZTÁS A ZSINAT ÜLÉSÉN

57. §

Az (5) bekezdés alapján – a folyamatosság érdekében – a Zsinat előző ciklusban megválasztott lelkészi és presbiteri elnökének, illetve alelnökének, valamint jegyzőinek megbízatása addig tart, amíg az új összetételű Zsinat ülésén meg nem választják a Zsinat lelkészi és presbiteri elnökét, illetve alelnökét, valamint jegyzőit.

58. §

A (2) bekezdés alapján – a folyamatosság érdekében – a Zsinat előző ciklusban megválasztott tanácsosa, jogtanácsosa, az Országos Református Gyűjteményi Tanács elnöke, valamint az egészségügyi és diakóniai zsinati képviselők megbízatása addig tart –, ezáltal az új összetételű Zsinat alakuló ülésén, valamint a második ülésén az utódaik megválasztásáig szavazati joggal részt vehetnek –, amíg az új összetételű Zsinat ülésén meg nem választják a Zsinat tanácsosát, jogtanácsosát, az Országos Református Gyűjteményi Tanács elnökét, valamint az egészségügyi és diakóniai zsinati képviselőket.

59. §

A (2)–(3) bekezdés arra utal, hogy ha valakinek a zsinati tagsága elköltözéssel, vagy jogviszonyának megszűnése miatt szűnik meg, vagy mert hivatalból, más tisztsége jogán lesz tagja a Zsinatnak, azt nem lemondásnak kell tekinteni. Ebben az esetben a korábbi megbízatása a törvény erejénél fogva szűnik meg.

A választási eljárásban felkínált jogorvoslati lehetőség a panasz. A panaszt az általános szabályok szerint az arra jogosult, a törvényi határidőn belül, jogszabálysértésre hivatkozással nyújthatja be.

A negyedik rész első fejezete tartalmazza a jogorvoslatokra vonatkozó általános szabályokat, míg a 2. és 3. fejezetek az adott eljárásrészre vonatkozó speciális rendelkezéseket tartalmazza.

1. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

60. §

A választási törvény jogorvoslati eszközként intézményesíti a panaszt, amely választási jogsértés esetén, arra hivatkozással nyújtható be.

A választási jogsértés megnyilvánulhat az alábbi magatartásokban:

- a) a választás eredményére befolyásolás gyakorlása az egyházi élet tisztaságával össze nem férhető módon,
- b) szavazati jog gyakorlásának akadályozása,
- c) választási szabadság korlátozása.

Az a) pont szerinti elkövetési magatartás célzatos, akkor következik be, ha a valamely jelölt megválasztása érdekében, vagy megválasztása ellen követik el. A választási jogsértés megállapításához nem szükséges az eredmény (választás eredményének érdemi módosulása) bekövetkezése.

Választási jogsértés cselekvésben és mulasztásban is megnyilvánulhat.

A választás eredményét befolyásoló, illetve panasszal támadható egyéb jogsértés csak olyan jellegű magatartás lehet, amely a választási eredmény megállapításáig megvalósul, illetve a választási eredmény megállapításáig fejt ki hatását.

A jogsértés jogkövetkezménye a választási eljárás egészének, vagy ha annak feltételei fennállnak, részleges érvénytelensége. A részleges érvénytelenség a jogsértéssel érintett eljárásrészre vonatkozik.

61. §

A panasz irányulhat

- a) a választási eljárás, vagy annak egy része ellen
- b) valamely tisztségviselő megválasztása ellen.

A panasznak tartalmaznia kell a feltételezett jogsértés megjelölését, egyébként érdemi elbírálásra alkalmatlan.

Panaszt kizárólag az (1) bekezdésben meghatározott jogosultak nyújthatnak be. Eltérő személytől beérkező panaszt el kell utasítani. El kell utasítani a panaszt akkor is, ha a benyújtó személye nem állapítható meg.

Az (1) bekezdés a) pontja vonatkozásában a választás során résztvevők létszáma a jelenléti ív alapján határozható meg.

Panasz megtételére jogosult az is, akit jogsérelem ért. Ezen kör meghatározása során szubjektív szempontok is figyelembe veendők. Jogsérelem érte különösen, akiket jogsértés folytán nem választottak meg, vagy akiknek valamely jogát korlátozták a választási eljárásban. Fontos, hogy mivel ez esetben jogsérelem bizonyítása szükséges, a panaszban minden esetben valamely őt megillető jogosultságra és az abban való korlátozásra vagy valamely jogi szabály megsértésére lehet hivatkozni.

A panasz benyújtási határidejébe a választás napja nem számít bele. A panasz benyújtásának határidejét naptári napokban kell számítani. A panasz benyújtása írásbeliséget feltételez.

A panasz benyújtásának határideje jogvesztő, azaz a törvényben írt határidő lejártát követően még igazolás, elfogadható mentő körülmény esetén sem lehet a panaszt benyújtani, vagyis a jogorvoslati jogot érvényesíteni. A választási eljárás gyors és eredményes lefolyásához fontos érdek fűződik, így a jogvesztő határidő alkalmazása indokolt.

Az elkésett panaszt el kell utasítani.

A panasznak tartalmaznia kell legalább

- a) a panasz benyújtójának nevét és kézbesítési címét (lakcímét (székhelyét), postai értesítési címét) és azt, hogy milyen tisztségében eljárva nyújtja be a panaszt
- b) a jogszabálysértés megjelölését

A panaszban célszerű megjelölni és amennyiben rendelkezésre áll, csatolni a jogszabálysértés bizonyítékait.

A panaszt az érintett választási eljárásban illetékes választási bizottság elnökéhez kell benyújtani.

A panasz elbírálása során az 1. fejezet rendelkezéseit a 66. §-sal együtt kell értelmezni.

A választási bizottság a választási eljárásban elkövetett jogsértés esetén

- a) benyújtott panasz alapján (61. §), illetve
- b) hivatalból (63. §)

jár el.

A választási bizottság öt napon belül dönt és

- a) saját hatáskörben (panaszra indult eljárásban a panasz felterjesztése nélkül) határozatot hoz, megállapítja a törvényteleniséget és új eljárást rendel el, vagy ha a törvénytelenítés miatt intézkedést szükséges meghozni, az eljárást az intézkedés érdekében és idejére felfüggeszti (65. §), ha
 - a panaszban foglaltakkal egyetért
 - hivatalból jár el és az eljárás során bizonyításra kerül a választási jogsértés,(a választási bizottság határozatával szemben jogorvoslatnak van helye, a 67. §-hoz írtak szerint)
- b) a határozathozatal mellőzésével
 - az álláspontjával együtt felterjeszti a panaszt az illetékes (a választási bizottság egyházkormányzati szintje szerinti) bírósághoz, ha a panaszban foglaltakkal nem ért egyet,
 - az eljárást megállapítás nélkül lezárja, ha a hivatalból indított eljárásában nem állapítja meg jogsértés elkövetését.

A felterjesztett panaszt a bíróság soron kívül bírálja el és

- a panaszt elutasítja, ha az elkésett, nem jogosulttól származik, vagy megalapozatlan; el kell utasítania akkor is, ha érdemi elbírálásra alkalmatlan (így különösen, ha a beküldő személye nem állapítható meg, a panaszból nem állapítható meg a panaszolt magatartás),
- a megalapozott panasznak helyt ad, a választási eljárást egészben, vagy amennyiben lehetséges, a jogsértéssel érintett részében érvénytelenné nyilvánítja és az érvénytelen részben új eljárásra kötelezi az illetékes választó testületet. Új eljárásra kötelezés esetén köteles a választás határidejét kitűzni.

A panaszt a panaszos a döntés meghozataláig visszavonhatja, azonban amennyiben a feltételei fennállnak, az eljárás hivatalból folytatható.

Visszavonás és a panasz érdemi elbírálása esetén ugyanazon eljárásban, ugyanazon jogsértés miatt újabb panasz nem terjeszthető elő.

62. §

Amennyiben a választási eljárás során alaposan feltehető, hogy fegyelmi vétség alapjául szolgáló magatartást követtek el, a választási bizottság hivatalból köteles az illetékes egyházmegyei bíróságnál bejelenteni. A fegyelemi eljárásra a továbbiakban az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény rendelkezései irányadók.

63. §

A választási bizottság a választási eljárás törvényességének őre, az eljárás során folyamatosan figyelnie kell a választás tisztaságának megtartására, törvénytelenység esetén pedig haladéktalanul el kell járnia.

A választási bizottság kizárólag a törvényben meghatározott esetekben és módon jogosult eljárni. A nem jogosult által tett panasz, egyéb bejelentés alapján nem köteles eljárni, de amennyiben hivatalból, az (1) bekezdés szerinti törvényességi őri feladatkörében eljárva észleli a jogsértést, a tényállás tisztázása végett jelentést kell kérnie. Amennyiben a jelentés alapján feltehető a jogsértés, úgy az (1) bekezdés szerint, fegyelmi jogsértés esetén a 62. § szerint kell eljárnia.

2. JOGORVOSLATOK A JELÖLÉSI ELJÁRÁSBAN

64. §

A fokozatos egyházi testületek jelölési eljárásában előforduló választási jogsértésre speciális szabályok irányadók.

A panasz benyújtásának határidejét a jelölő egyházmegyei közgyűlés ülésének napjától kell számítani. A határidő kezdő napja a határidőbe nem számít bele. A határidőt naptári napokban

kell számítani. A határidő jogvesztő, igazolásnak, kimentésnek helye elfogadható indok esetén sincs.

A panasz megtételére jogosultak köre korlátozott: a közgyűlés tagja, az illetékes egyházmegyei jogtanácsos, valamint a jelölt személy jogosult előterjeszteni. Eltérő személytől beérkező panaszt el kell utasítani. El kell utasítani akkor is, ha a benyújtó személye nem állapítható meg. Erre figyelemmel a panaszban fel kell tüntetni a panaszos jogosultságának megállapításához szükséges adatait.

A panasz elbírálására a választási bizottság jogosult. A választási bizottság a panaszt köteles megvizsgálni, a panasz beérkezését követően eljárási kötelezettsége áll fenn a panasz visszavonásáig, vagy az érdemi döntés meghozataláig.

A választási bizottság a panaszt elutasítja, ha elkésett, vagy nem jogosulttól származott. El kell utasítani akkor is, ha érdemi elbírálásra alkalmatlan (így különösen, ha a beküldő személye nem állapítható meg, a panaszból nem állapítható meg a panaszolt magatartás). A panaszt érdemben utasítja el, ha a panasz alaptalan, vagy a jogsértés tárgyi súlyánál fogva jelentéktelen, azaz a jelölésre lényeges kihatással nem volt. Nincs lényeges kihatással, ha a választási eljárás érdemi befolyásolására nem volt alkalmas, és azt ténylegesen sem befolyásolta.

A panasz megalapozott és annak a bizottság helyt ad akkor, ha a jogsértés a jelölést befolyásolta, illetve jelölési eljárásban, illetve a közgyűlésen bármely olyan jogsértés történt, ami a jelöltet megakadályozta a jelölésben. A jogsértés bármilyen jogellenes cselekvésben vagy mulasztásban megnyilvánulhat (a választási eljáráson kívüli jogsértésben is), ha az eredményre vezetett. A helyt adó határozatban határidő tűzésével el kell rendelni a jelölő közgyűlés megismétlését. A megismételt közgyűlést az egyházkerületi elnökség által kijelölt egy lelkészi és egy presbiteri egyházkerületi tanácsstag vezeti.

A választási bizottság határozatát az érintetteknek meg kell küldeni. Érintett a panaszos, továbbá, ha megállapítható, a panaszlott, érintett továbbá az egyházmegyei és egyházkerületi elnökség.

65. §

Valamennyi jelölési eljárásban előforduló jogsértés esetén irányadó speciális szabály, hogy választási bizottság döntésével szembeni panaszt a jogsértés megjelölésével az illetékes (a választási bizottság egyházkormányzati szintje szerinti) bírósághoz a választási bizottság útján kell benyújtani, amely az ügy iratait két napon belül felterjeszti a bírósághoz.

Egyebekben a választási bizottság határozatával szembeni panaszra irányadó a 66. §-hoz és 67. §-hoz írtak.

3. JOGORVOSLAT A VÁLASZTÁSI ELJÁRÁSBAN

66. §

A választási bizottság határozathozatalára a 61. §-hoz írtak irányadók.

A választási bizottság határozatával szembeni jogorvoslatra a 67. §-hoz írtak irányadók.

67. §

A választási bizottság határozatával szemben panaszt lehet benyújtani

- a) jelölési eljárásban elkövetett jogsértés miatti eljárásban a választási bizottság útján (65. §),
- b) egyebekben közvetlenül (67. §)

a bírósághoz.

Utóbbi esetben, amennyiben a panaszt a választási bizottsághoz nyújtották be, a panaszt a választási bizottság kettő napon belül átteszi a (választási bizottság egyházkormányzati szintje szerinti) bírósághoz.

A panasz benyújtásának határideje öt nap. Ez a határidő nem jogvesztő, azaz mulasztás esetén igazolásnak van helye.

A jogorvoslati határidőt mulasztó jogosult a határidő lejártát követő tizenöt napon belül igazolással élhet. Az igazolási kérelemben a mulasztás okát elő kell adni, a mulasztás vétlenségét valószínűsíteni kell, és egyidejűleg a panaszt is elő kell terjeszteni. Az igazolási kérelem tárgyában soron kívül kell dönten. Az igazolási kérelmet elutasító határozat ellen egyfokú jogorvoslatnak van helye.

Egyebekben az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény rendelkezései az irányadók.

68. §

A határnapokat naptári napokban kell érteni.

A munkaszüneti napon lejáró határidő teljesíthető a munkaszüneti napot követő első munkanapon is. Nem alkalmazható ez a rendelkezés határnapok esetén, így azokban az esetekben, amikor az eljárási cselekményt vasárnap kell végrehajtani.

A határidő számítására okot adó körülmény napja a határidőbe nem számít be.

69. §

A törvény 2023. január 1-én lép hatályba, és ettől az időponttól alkalmazandó.

Hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a korábbi választójogi törvény, valamint a Lelkésztv. ezen törvénybe átemelt része.

A (3) bekezdés továbbá módosítja a Lelkésztv. megjelölt helyeit, ugyancsak 2023. január 1-ei hatállyal.